

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av skolornas arbete för
att förebygga studieavbrott i gymnasieskolan
Framtidsgymnasiet i Kristianstad

Innehåll

Inledning	sid. 1
Bakgrundsuppgifter om Framtidsgymnasiet i Kristianstad	sid. 1
Bakgrund och syfte	sid. 2
Frågeställningar	sid. 3
Resultat	sid. 3
Metod och material	sid. 10

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av skolornas arbete för att förebygga studieavbrott i gymnasieskolan på yrkesprogram under hösten 2014 och våren 2015. Granskningen vid Framtidsgymnasiet i Kristianstad ingår i detta projekt. Granskningen görs med utgångspunkt från ett antal elever vid den utvalda skolan, (se metodavsnitt). Resultatet avser således endast de elever på skolan vars skolsituation har granskats. Det finns fler elever med frånvaroproblematik på skolan, men deras studiesituation har således inte granskats.

Framtidsgymnasiet i Kristianstad besöktes den 11–12 februari. Ansvariga utredare har IngBeth Larsson och Christina Lindh varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av skolornas arbete för att förebygga studieavbrott i gymnasieskolan genomförs i ytterligare 30 skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande rapport. För de skolor som ingått i granskningen ger den övergripande rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Framtidsgymnasiet i Kristianstad

Framtidsgymnasiet i Kristianstad har innevarande termin ca 150 elever. Huvudman för skolan är Framtidsgymnasiet i Sverige AB, som är en del av utbildningsföretaget AcadeMedia.

Framtidsgymnasiet i Kristianstad bedriver gymnasieutbildning inom de yrkesförberedande programmen bygg- och anläggning, med inriktningarna husbyggnad, måleri, anläggningsfordon och mark och anläggning, samt fordonsprogrammet med inriktning mot personbilsteknik och transportteknik. Därutöver driver skolan även utbildning i

fyra introduktionsprogram. Knappt hälften av skolans elever går på något av introduktionsprogrammen. Av skolans elever är 97 procent pojkar. Skolans huvudman har under innevarande läsår tillsatt en utvecklingsgrupp som arbetar med fokus på särskilt stöd och som ingår i elevhälsoteamet. Gruppen består av två specialpedagoger och en kurator, som arbetar tillsammans med rektor, skolan egen kurator och skolsköterska i elevhälsoteamet. Därutöver finns en studie- och yrkesvägledare på skolan en dag i veckan och deltar i elevhälsoteamets möte. Skolan har också tillgång till läkare och psykolog. Skolans lärare arbetar i två arbetslag sedan höstterminen 2014, där lärare i både gymnasiegemensamma ämnen och yrkesämnena ingår i samma arbetslag. Nuvarande rektor har haft sin tjänst under en termin, men var tidigare biträdande rektor under ett år.

Nationell statistik visar att 54 procent av eleverna på Framtidsgymnasiet i Kristianstad fullföljt utbildningen inom fyra år, läsåret 2013/14. På byggprogrammet var det 73 procent av eleverna som fullföljt utbildningen, medan motsvarande siffra för fordonsprogrammet är 42 procent. Jämförande andelar för hela riket är 85 procent för byggprogrammet, respektive 76 procent för fordonsprogrammet.

Bakgrund och syfte

Elever som helt lämnar utbildningssystemet är under stor risk för att hamna utanför arbetsmarknaden och att få såväl ekonomiska som psykosociala problem framöver. Även elever som genomgår gymnasieskolan men inte får slutbetyg, riskerar utanförskap från arbetsmarknad och vidare studier, särskilt i de fall då eleverna saknar betyg i ett stort antal kurser.

Trots att i stort sett samtliga ungdomar börjar gymnasieskolan är det endast 74 procent av landets 20-åringar som har ett slutbetyg från gymnasiet¹. För de nationella programmen är det yrkesprogrammen som har lägst andel elever som når ett slutbetyg inom tre år. Totalt sett är det knappt en procent av eleverna som startade på ett nationellt program i gymnasiet hösten 2011 som sedan inte finns registrerade i gymnasieskolan år två eller tre. Det vanligaste skälet till att eleverna inte fullföljer sin skolgång är alltså inte att de helt avbryter sina studier – utan istället att de fortsätter vara formellt registrerade i skolan men utan att nå slutbetyg. Detta pekar på att det finns en grupp gymnasieelever med behov av olika anpassningar och stödåtgärder som skolan bör uppmärksamma och rikta förebyggande insatser till.

En del i arbetet med att motverka studieavbrott handlar om att främja närvaro och deltagande i utbildningen, exempelvis genom en god generell undervisning och en trygg skolmiljö. En annan del i arbetet riktar sig *mer specifikt* till de elever som av olika skäl påbörjat en process mot studieavbrott, där det är centralt att skolan identifierar dessa elever samt utreder och sätter in åtgärder som utgår från varje elevs behov. Ett tydligt

¹ Avser elever i den "gamla" gymnasieskolan då den första årskursen elever i den "nya" gymnasieskolan tar examen våren 2014.

uttryck för att en elev är i negativ spiral som kan leda till studieavbrott är när eleven **riskerar att inte nå målen i ett eller flera ämnen och/eller har hög frånvaro i skolan**. Det kan finnas flera orsaker till detta, bl.a. problem i den pedagogiska miljön eller i den sociala miljön. Detta kan också samverka med sådana faktorer som inte har sitt ursprung i skolmiljön t.ex. problem i hemmiljön men där skolan ändå ska stödja eleven till att fullfölja utbildningen.

Kvalitetsgranskningens syfte är därför att granska om elever som riskerar att inte nå kunskapskraven, får det pedagogiska stöd de behöver, för att förebygga att de avbryter sina studier och istället når en yrkesexamen.

Frågeställningar

Förebygger gymnasieskolan studieavbrott genom att möta elevernas behov av pedagogiskt stöd så att eleverna ges möjlighet att nå kunskapskraven och nå en yrkesexamen?

1. Utgör elevens behov grunden för utformande av stödåtgärder för att eleven ska kunna nå kunskapskraven?
2. Motiveras eleven till att delta i och genomföra de åtgärder som formulerats för att eleven ska kunna nå kunskapskraven?
3. Samverkar berörda aktörer inom skolan kring eleven så att stödet genomförs så effektivt som möjligt?

Resultat

Utifrån tidigare nämnda frågeställningar har Skolinspektionen bedömt kvaliteten i hur skolan arbetar med att förebygga Studieavbrott för eleverna i urvalet och identifierat följande två prioriterade utvecklingsområden. Dessa beskrivs nedan.

Utvecklingsområden

Utgör elevens behov grunden för utformande av stödåtgärder för att eleven ska kunna nå kunskapskraven?

Här granskas att de stödåtgärder som formulerats är anpassade för den enskilde eleven och om eleven är involverad i arbetet med att ta fram åtgärder. Det kan avse stödbehov i olika ämnen. Det kan också avse olika dimensioner av stöd, exempelvis anpassning av arbetsformer, stöd för att organisera sitt arbete eller stöd för att hantera sociala aspekter av utbildningen. Granskningen innefattar också om och hur åtgärder och effekter av dem följs upp och utvärderas.

Kartlägga och utreda elevernas stödbehov

Framtidsgymnasiet i Kristianstad beskrivs som en skola i utveckling. "Det är en annan skola idag, mycket har hänt efter tillsynen", säger rektor och detta understryks av kommentarer från elever, "nu går jag till en riktig skola, de har gjort att jag känner mig viktig".

Lärare och mentorer beskriver i intervjuerna en skolkultur med ett konstruktivt förhållningssätt till eleverna där de försöker anpassa undervisningen och arbeta lösningsfokuserat. Eleverna som intervjuats är i stort positiva till sina lärare och mentorer liksom till rektorn. Lärarna uttrycker stor omsorg om elevernas situation och sociala förhållanden.

Elever kan ge tydliga exempel på hur lärare haft lektioner som stimulerat elevernas nyfikenhet och intresse. Till exempel beskriver de engagerade yrkeslärare som fått eleven att förstå hur viktigt det är att lära sig yrket från grunden. Andra exempel finns om lärare i de gymnasiegemensamma ämnena, som förmått levandegöra ämnet i sin undervisning och gjort att eleverna tycker det är roligt att gå till lektionen. Samtidigt beskriver elever i urvalet att de saknar krav och utmaningar i skolarbetet. Det finns elever i urvalet som beskriver vissa ämnen som tråkiga och mest som upprepningar från grundskoletiden, vilket gör att motivationen minskar och ökar elevens frånvaro. En elev uttrycker bristen på utmaningar: *"Det är en tråkig skola här. Om de ställer krav då blir man bättre, ställ krav så kommer jag hit mer."* Å andra sidan beskrivs hur elever har sporrats till att ta på sig uppdrag i undervisningen eller utöver undervisningen på olika vis, vilket har bidragit till ökad motivation. Det framträder därför en bild med olikheter mellan lärares förhållningssätt i skolan. I Skolinspektionens tillsyn av skolan 2014 framkom att elevinflytandet var bristfälligt. Både rektor och lärare kan beskriva att de arbetat med att öka möjligheten för eleverna att vara delaktiga i utformande av arbetsätt och former och intervjuade elever uppfattar själva att de kan påverka hur de ska genomföra uppgifter i undervisningen.

Granskningen visar att skolans arbetsformer för att uppmärksamma elevers behov och förutsättningar befinner sig i en utvecklingsfas. Rektor bekräftar att skolan och huvudmannen under året genomför insatser för att förbättra arbetsformer och rutiner kring stödåtgärder. En utvecklingsgrupp², tillsatt av huvudmannen, arbetar under inrevarande läsår med strukturer kring processen särskilt stöd. Bland annat har de skapat blanketter för anmälan till rektor om att en elev kan ha behov av särskilt stöd. Lärare som ser behov av en utredning anmäler detta till rektor, ofta efter samtal med elevens mentor. Enligt den nya processen ska rektor sedan ta upp anmälan i elevhälsomötet där arbetet med att utreda och göra pedagogisk bedömning fördelas. Det var, enligt rektor, från början inte tänkt att utvecklingsgruppens specialpedagoger, som finns på skolan någon dag i veckan, skulle arbeta operativt. De har i praktiken ändå genomfört utredningar om särskilt stöd då skolan saknat egen specialpedagog.

Skolan har innan utvecklingsgruppens arbete påbörjades under höstterminen, inte haft några gemensamma rutiner och hållpunkter för att uppmärksamma och kartlägga elevers förutsättningar och behov av anpassningar och stöd från gymnasiestarten. Mentorerna och lärarna beskriver sinsemellan olika tillvägagångssätt. Vid första mentorssam-

² Gruppen består av två specialpedagoger och en kurator som arbetar på skolan ca en dag i veckan, samt huvudmannens representant.

talet "fångar vi in elevens behov och eventuell funktionsnedsättning", säger rektor. Men intervjuerna visar att mentorerna går tillväga på olika sätt. För eleverna i urvalet, som nu går i årskurserna 2 och 3, framgår att det inte gjorts någon sammanhållen kartläggning när de började på Framtidsgymnasiet. Det finns mentorer som uppger att de har det första samtalet med eleven redan under sommaren, när de ser vilka elever som antagits. Andra mentorer har samtal med eleven under de första veckorna på terminen. Överlämning av uppgifter om eleverna från tidigare grundskola beskrivs som svag. Utifrån de nya rutinerna sammanställs enligt rektor, de samtal som mentor har med nya elever och detta förs sedan vidare till specialpedagog, för att kunna se vilka behov av extra anpassningar och särskilt stöd som kan finnas. Rektor och mentorer uppger att vårdnadshavare inte deltar vid dessa inledande samtal under första terminen. En ny blankett har utarbetats av utvecklingsgruppen, där eleven själv ska fylla i om det finns tidigare konstaterad funktionsnedsättning eller annan diagnos. Blanketten har ännu inte använts.

Eleverna ger i intervjuerna vaga svar på frågor om det genomförts några utvecklingssamtal, men rektor och mentorer beskriver att första samtalet med elever och föräldrar tillsammans, sker vid ett utvecklingssamtal i mitten av första terminen.

Vid Skolinspektionens intervjuer med rektor ges en bild av att diagnostiska tester inte längre görs på skolan, men några lärare och mentorer uppger att de synliggör elevers kunskapsnivå med hjälp av diagnostiska prov i olika kurser i sina ämnen. Det gäller till exempel matematik och historia.

Under innevarande läsår har nya rutiner införts på en rad områden, bland annat för att kunna uppmärksamma stödbehov. Skolan har utarbetat flera dokument och mallar för att kunna följa elevens skolsituation. En ny digital ämneskartläggning där det framgår vilka moment eleven klarat i sina kurser, uppfattas av lärare och rektor ge en snabb överblick av vilka elever som riskerar att inte nå kurskraven. Ämneskartläggningen används, enligt rektor, också i mentorssamtal med eleverna. Likaså görs frånvarorapportering i det digitala systemet vilket rektor menar gör att hen snabbt kan skaffa sig en uppfattning om frånvarosituationen för såväl varje elev, som olika program, inriktningar och årskurser. Resultat från ämneskartläggning och frånvarorapportering sammanförs dock inte med varandra. Av granskningen framgår att skolan inte har något sammanhållet arbete med att utreda varför eleverna är frånvarande, eller inte når kunskapskraven i sina kurser och vilka stödinsatser som behövs för att möta varje elevs behov.

Utforma stödinsatser

Lärarna beskriver att de gör anpassningar för eleverna i urvalet utifrån den enskilde eleven. Ett exempel på anpassning är att elever som själva beskrivit att de har svårt att koncentrera sig i klassrummet, med många elever runt omkring, får möjlighet att arbeta enskilt, eller att de kan få muntliga förklaringar till uppgifter istället för skriftliga. Eleverna som intervjuats uppfattar sig få den hjälp de behöver. En elev beskriver vikten av

positiva förväntningar, *"den här läraren tror på mig, peppar mig och det får mig att komma igång, att höra att man är duktig, det får mig att växa"*. En lärare berättar om hur hen har valt läromedel utifrån att många elever upplever sig ha svårt att läsa långa texter. Skolverkets material på flera språk är också användbart för att kunna anpassa undervisningen, menar lärare. Andra exempel handlar om att läraren kan använda en inläsningstjänst som skolan nyligen fått tillgång till och ge eleven genomgångar före lektionen.

Ingen av eleverna i urvalet har, eller har haft, något åtgärdsprogram, men flera har nyligen utretts av utvecklingsgruppens specialpedagoger och i något fall kommer ett åtgärdsprogram att upprättas. Både rektor och lärare ger uttryck för att de ser åtgärdsprogram mera som en insats i syfte att ställa krav på eleven, än ett sätt att synliggöra skolans ansvar för att ge eleven stöd att nå kunskapskraven. Det gör att de hellre arbetar med anpassningar och enskilda överenskommelser med eleven och dennes vårdnadshavare som metod för att motivera eleven att slutföra sina kurser och vara närvarande i skolan. Rektor menar att, trots att åtgärdsprogram självfallet ska syfta till att ge eleven stöd att nå kunskapskraven, så kan eleven uppfatta det som pressande och dramatiserande, vilket då kan ge en motsatt effekt än man tänkt. I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av och av intervjuer framgår att hög frånvaro och flera "F" inte i sig ses som en grund för att utarbeta åtgärdsprogram för eleven.

Skolan har en så kallad studieverkstad, ett klassrum där elever som riskerar att inte nå kunskapskraven får möjlighet att arbeta med restuppgifter som de har kvar inom sina kurser, under ledning av en lärarresurs. Eleverna och lärarna beskriver det som att det ofta handlar om olika inlämningsuppgifter som eleverna i urvalet inte hunnit med innan kursen avslutades. Tiden i studieverkstaden är schemalagd för elever som redan har "F" i någon kurs, men även andra elever har möjlighet att utnyttja studieverkstaden.

I elevintervjuerna framstår studieverkstaden som central för att elever *"ska jobba ifatt"* och skolan lägger stor tyngd vid studieverkstadens funktion. Lärarna lämnar de uppgifter, handlingsplaner, som eleven ska arbeta med till den lärare som ansvarar för studieverkstaden så eleverna bara behöver be att få dem när de kommer till studieverkstaden.

Arbetet med utformning av rutiner för arbetet med och ansvaret för anpassningar och åtgärder för särskilt stöd till enskilda elever har letts av utvecklingsgruppen under höstterminen. Det framgår av intervjuerna med lärare och annan personal att dessa rutiner, ärendegång och strukturer inte fullt ut har implementerats hos samtlig personal på skolan ännu, men utvecklingsgruppen beskriver att de har haft några utbildningstillfällen för lärarna kring de nya rutinerna.

Gruppen har också utarbetat en *"handlingsplan vid frånvaro"* som visar ärendegång vid ogiltig frånvaro, där det framgår att man efter frånvaro mer än en månad ska göra anmälan till rektor om behov av utredning om särskilt stöd. Rektor påpekar dock att

detta alltid föregås av diskussioner och samarbete med elevhälsoteamet, som gör att en utredning om särskilt stöd kan påbörjas tidigare. För de elever som Skolinspektionen intervjuat har inga tidigare utredningar gjorts enligt rektor. Däremot beskriver mentorer och lärare att enskilda överenskommelser och handlingsplaner tillsammans med berörd mentor, och i förekommande fall även med vårdnadshavare, för eleverna inneburit har olika anpassningar i undervisningen och skolsituationen.

Följa upp och utvärdera stödinsatser

Rektor beskriver att skolan under innevarande läsår har arbetat med att bygga upp sitt kvalitetsarbete för att följa upp och utvärdera insatser i syfte att förebygga studieavbrott. Dessa rutiner har ännu inte genomförts i sin helhet, men finns tillgängliga digitalt för både rektor och övrig skolpersonal.

Av intervjuerna med lärare och elever framgår också att synen på eleverna och deras möjligheter att lyckas med att klara kunskapskraven i alla ämnen, skiljer sig åt mellan olika lärare och mentorer. Lärares sätt att motivera elever har i studier visat sig vara en viktig nyckel för att elevers ska lyckas i skolan.³ En elev beskriver att yrkesläraren är en förebild och uttrycker att *"han hjälper mig och jag har lärt mig jättemycket om yrket och att jag ska tänka på min framtid. Förväntningarna har blivit bättre, förut trodde de att jag skulle misslyckas helt, det är skillnad nu, det känns mycket bättre"*. Flera beskriver också det stöd de får av lärare i några av de gymnasiegemensamma ämnena; *"Hen stöttar varje elev, sedan kan jag jobba vidare själv, det är jättebra"*. Samtidigt framkommer att det finns olika förhållningssätt hos lärarna till de elever som intervjuats, där tilltron till elevernas föråmgor varierar.

Lärarna och rektor ser elevernas frånvaro som ett stort problem för skolan. Undervisande lärare beskriver att de vid ogiltig frånvaro tar kontakt med berörd mentor, som har huvudansvaret för att kontakta eleven och vårdnadshavare vid sådana tillfällen. Frånvaron kartläggs numera i ett digitalt formulär där det också framgår när mentorn ska ta kontakt med elev och vårdnadshavare och vilka övriga kontakter som mentorn ska sköta vid längre frånvaro. Samtidigt framgår av rektorsintervjun att det inte finns några gemensamma arbetsformer för att kartlägga orsaker till hög frånvaro, eller vilka stödinsatser som kan behövas för att hantera frånvaroproblematik hos en elev. Skolinspektionen vill i sammanhanget understryka att det är viktigt att eleverna inte blir problembärare i skolan utan att det är skolans arbetssätt, organisering av undervisning och miljöfaktorer, som behöver omprövas när en elev riskerar att inte nå målen.⁴

³ Se Skolverket om artikel: <http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/didaktik/relationer-larande/motivation-en-viktig-nyckel-till-elevers-skolframgang-1.230660>

⁴ Se Skolverket: <http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/amnen-omraden/specialpedagogik/strukturella-faktorer/bra-skolor-1.161977>

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att Framtidsgymnasiet i Kristianstad behöver utveckla sitt arbete med att kartlägga och utreda elevernas behov av stöd i ett tidigt stadium. I det arbetet behöver elevhälsans olika kompetenser tas tillvara i större utsträckning.

Skolinspektionen bedömer även att skolan behöver säkerställa att eleverna i urvalet får de extra anpassningar och det särskilda stöd som de enligt skollagen har rätt till. Skolan behöver i det arbetet se till att eleven själv involveras i planering av det pedagogiska stödet i syfte att främja deras motivation och lust att genomföra de insatser som man kommit överens om. Likaså behöver skolan se över undervisningsformer och innehåll så att elever i undervisningen utmanas i sitt lärande och blir bekräftade i möjligheten att nå längre än kunskapskraven för betyget E. Det kan bidra till att minska frånvaro och göra att eleverna genomför de stödåtgärder som skolan bistår med.

Slutligen behöver skolan utveckla sitt kvalitetsarbete med att följa upp om stödinsatserna för enskilda elever faktiskt genomförs. Skolan behöver analysera om stödinsatser leder till avsedda resultat, och till att eleverna får möjlighet att nå kunskapskraven i sina kurser, och på så sätt bidrar till att förebygga studieavbrott.

Samverkar berörda aktörer inom skolan kring eleven så att stödet genomförs så effektivt som möjligt?

Här granskas om elevens behov av stöd är utgångspunkt för att skolans olika aktörer, till exempel mentor, lärare, elevhälsa, rektor och studie- och yrkesvägledare, arbetar gemensamt för att definiera och formulera vilket stöd eleven behöver för att kunna nå målen för utbildningen.

Av intervjuerna och dokumentationen framgår att specialpedagogerna i utvecklingsgruppen främst arbetat med att skapa strukturer, dokument och mallar för olika delar i utrednings- och stödprocessen. Gruppen har också arbetat med att ta emot anmälningar från lärare om att elever kan ha stödbehov och att göra utredningar utifrån det.

Lärarna är organiserade i programarbetslag för att det ska finnas förutsättningar för samverkan mellan lärare som undervisar i olika ämnen på programmen.

Både lärare och mentorer bekräftar att det vid arbetslagsmöten främst är praktiska och administrativa frågor som diskuteras. Det finns inga särskilda personalkonferenser som specifikt handlar om pedagogiska frågor där man systematiskt går igenom varje elev. Den informella samverkan beskrivs som starkare än den formella vilket kan tolkas som en risk att bli alltför personberoende. I de olika lärarintervjuerna framgår också att det inte finns någon samstämmig bild av eleverna i urvalet.

Lärare beskriver hur de har börjat arbeta mera ämnesövergripande och kombinera yrkesämnena med gymnasiegemensamma ämnen så att de ska bli programanpassade. Ett

exempel som tas upp är när "byggeleverna" fick bygga katapulter⁵ när de hade undervisning i historia. Målerieleverna har fått måla grottmålningar på skolans väggar, också i samarbete med historia. Ergonomi som eleverna ska ha i sina yrkesämnen genomförs i samarbete med idrottsläraren. I fordonsprogrammet har matematikläraren deltagit under lektioner i "bilhallen" för att visa på matematikens tillämpbarhet, i matematiska problem som kan handla om till exempel däckens omkrets, lufttryck i förhållande till fordonets tyngd. Såväl lärare som elever beskriver detta som intressanta och motivationsskapande lektionstillfällen, men det framgår också av rektors- och lärarintervjuerna att det finns ett visst motstånd i yrkeslärargruppen kring detta arbetssätt.

En framgångsfaktor som framträder i granskningen är att skolan, främst genom mentorerna, samarbetar mycket med elevernas vårdnadshavare, i telefonkontakter, samtal och överenskommelser tillsammans med eleven. Mentorerna beskriver att de ser detta arbete som viktigt för att få eleven "med på noterna" när det behövs förändringar i elevens skolsituation för att eleven ska kunna nå kunskapskraven.

Yrkeslärare beskriver att de inte vill släppa ut elever till företagen på orten om de inte är övertygade om att eleven kan grunderna i yrkesämnet och är motiverad att sköta en "APL-plats". Mentorer ger uttryck för att det kan bli ännu ett misslyckande för eleven om arbetsplatsen inte fungerar. Det gör att skolan ibland avvaktar med APL till sent i utbildningen. Istället får då eleverna arbeta med projekt på skolan under ledning av en yrkeslärare. Elever i urvalet beskriver detta som intressant och bra övning. Samtidigt framgår av såväl elevintervjuer att just APL kan fungera som motivationsskapande för elever som inte trivs med "att sitta på skolbänken". Här finns utrymme för ett ökat samarbete med APL-platserna och ett tydliggörande av elevers, mentorer och handledares roller kring APL-placering.

Sammantaget visar granskningen att Framtidsgymnasiet i Kristianstad har många lärare som på individbasis aktivt arbetar med att skapa undervisningsformer och ett undervisningsklimat som gynnar elevernas motivation till lärande. Samtidigt behöver skolan skapa ett skolövergripande arbetssätt och ett gemensamt förhållningssätt som ger både mentorer och lärare verktyg att arbeta med motivationsskapande insatser för eleverna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att Framtidsgymnasiet i Kristianstad behöver säkerställa att elevhälsan även efter projekttidens utgång vid läsårets slut blir bemannad med viktiga kompetenser, till exempel specialpedagoger, som behövs för att utreda behov av särskilt stöd, handleda lärarna, samt ge stöd till enskilda elever.

Granskningen visar också att lärare och elevernas mentorer behöver hitta former för att medvetet arbeta tillsammans med formativ bedömning och att skolans elevstödjande arbete behöver vara mera förebyggande och mindre informellt till sin karaktär. Rektor

⁵ Katapulter är en sorts kastmaskiner för stora stenar/granater som använts fr om de gamla grekerna fram tom 1:a världskriget. (<http://sv.wikipedia.org/wiki/Katapult>)

behöver vidare se till att utveckla former för samverkan mellan lärare och annan skolpersonal, där pedagogiska frågor som rör elevernas kunskapsutveckling står i fokus.

Metod och material

Under hösten 2014 och våren 2015 granskar Skolinspektionen skolornas arbete att förebygga studieavbrott vid 31 skolor i landet. Av dessa skolor har 8 kommunala huvudmän och 23 fristående huvudmän granskats.

Granskningens utgångspunkt har varit djupintervjuer med ca fem elever per skola som vid tidpunkten för granskningen var inskrivna på yrkesprogram. Urvalet av elever har baserats på en riskvärdering av elevens stödbehov, där elever med störst stödbehov valts ut för granskningen. Valet av elever har utgått från risksignaler från betygskatalog tillsammans med omfattande frånvaro. Granskningen har genomförts genom att inspektörerna inför besöket i skolan har tagit del av de utvalda elevernas individuella studieplaner, eventuella åtgärdsprogram och en sammanställning av skolans dokumenterade systematiska kvalitetsarbete.

Vid besöket har de utvalda eleverna intervjuats enskilt. Även de utvalda elevernas mentorer har intervjuats enskilt. Dessutom har lärare, rektorn och representanter för elevhälsan och studie- och yrkesvägledningen intervjuats.